دەقی ڕاپۆرتەکەی تاڵەبانی لە پلینۆمدا

دەقی ڕاپۆرتی هەڤاڵ سکرتێری گشتیی ی.ن.ک لە پلینۆمی چوارەم ٢٩ ـ ٢٠٠٩/١٠/٣١

هەڤالان و دۆستان!

یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان ڕۆژانی (٢٩ ـ ٣٠ ـ ٢٠٠٩/١٠/٣١) لەهۆڵی تەلاری هونەری شاری سلێمانیدا، بەئامادەبوونی زیاتر لە(١٦٠٠) هەڤاڵ چوارەمین پلینۆمی بەست، ئەگەر:

یەکەمین پلینۆم (١٩٨٩ ـ زەڵێ)، سەرەڕای یەکخستنی باڵەکانی ناو یەکێتی) کۆمەڵەی ڕەنجدەرانی کوردستان و یەکێتی شۆڕشگێڕان) لەهەلومەرجی سەختی ئەنفالەکاندا، لایەنی گەش و خامۆشی هەبووبێ.

ـ دووەمین پلینۆم(١٩٩٢ –شەقلاوە)، لەدوای ڕاپەڕین بۆ کردنەوەی دەرگا لەرووی رەوتە چەپ و دیموکراتەکاندا بۆ یەکگرتنەوەیان لەناو ی.ن.ك ـ دا، وێڕای لایەنە گرنگەکانی لەو هەلومەرجەدا، بۆ بەهێزکردنی یەکێتی و پاراستنی ئەزموونە دیموکراتییەکەی کوردستان لەبەرامبەر دژە دیموکراتەکاندا، پاشماوەی کێشەو ململانێکانی ناو رەوتی چەپ و دیموکراتەکانی بۆ بونیادنانی ئەزمونێکی دیموکراتی تازە بونیاتنراوی بنەبڕنەکردبێ.

سێیەمین پلنیۆم (٢٠٠٧ ـ قەلاچوالان) بۆ داڕشتنەوەی سیاسەت و چارەسەرکردنی کێشە پەنگخواردوەکانی سەردەمی شاخو شاری هەناوی یەکێتی، تاڕادەیەك کاریگەریی هەبووبێت، بەلام نەشی توانیبێ سەرجەم گرفتەکان، بەتایبەت لەناو پەیکەرەی ڕێکخراوەیی و سەرکردایەتیدا، چارەسەر بکات، ئەوا..

ـ چوارەمین پلینۆم (٢٠٠٩ – سلێمانی) بەستنی لەهەلومەرجێکی ڕێکخراوەیی دژوارتر لەهەلومەرجی هەرسێ پلینۆمەکەی پێشترو تەنانەت یەکەمین کۆنگرە) ١٩٩١(و دووەمین کۆنگرەش (٢٠٠١)، هەلومەرجێك، جگەلەوەی بۆ هەمووان دەرکەوت، ئەوانەی لەناو یەکێتیدا، لەدوای تێکچوونی مفاوەزاتەکەی) ١٩٨٣ ـ ١٩٨٥ ـ نەك لەسێ چوار ساڵی ڕابوردودا گوایە دژایەتی گەندەڵی و تاد..)دەکەن، لەهەر قۆناغێکدا بەجۆرێ خەریکی قووڵکردنی گیروگرفت و ململانێ تایبەتی و گشتییەکان بوون، بۆ داپۆشینی شکستە سیاسییەکانیان و بۆ هەڵڕشتنی ڕق و کینەی لەمێژینەیان هیچ جۆرە چارەسەرێکیشیان نەدەسەلماند، ئەمانە دەرکەوتن لەپێناوی چ جۆرە کودەتایەکی ڕێکخراوەیی خۆیان مەلاسدابوو، ئەم ڕاستییە مێژووییانە، کەچیتر تەمومژی سیاسی، فکریو ڕێکخراوەیی ناو هەڤالان و خەڵکی ڕەواندەوەو بواری پڕوپاگەندەی نابەجێی بۆ چەواشەکردنی ڕای گشتی نەهێشتەوە. بەڵێ..

کۆی کێشە پەنگ خواردوەکانی ناو یەکێتی لەناوەڕاستی هەشتاکانەوە کە بەپشوویەکی بێوێنە لەمێژووی حیزبایەتیدا سیاسەتی گێرەشێوێنی و پیلانگێڕییان تەحەمول دەکرا، سەرەڕای ئەوەش گەیاندیانە دوابڕیاری جیابوونەوەو سەرەنجامی چاوەڕوان نەکراوی هەڵبژاردنی پارلەمانی کوردستان، ئەمە جگە لە گیروگرفتە پاشماوەی کێشە و بێشەی هێشتا چارەسەرنەکراوی ناو یەکێتیش کە ئەمیش بەگوێرەی خۆی دابڕاو نەبوو لەو هەولانەی جیابۆوەکان لەناو یەکێتیدا دەیاننا، کۆی ئەم کێشەو ململانێ و ناکۆکییانە، ڕوبەڕووی سەرکردایەتی یەکێتی لەچوارەمین پلینۆمدا ببوونەوەو دەبوایە لەم بارودۆخەی جیهان، ناوچەکە، عیراق، کوردستان و یەکێتیدا، بەرنامەیەکی ئەوتۆ بۆ پلنیۆم دابڕێژرێ، بەشێکی زۆری ئەو کێشانە چارەسەر بکات، نەك بەپینەو پەڕۆی کاتیی ڕۆژانی پلنیۆم بەڕێ بکرێ. ئەمەش کارێکی سەخت بوو. بەتایبەتی، لەم پلنیۆمەدا، (جیابوەوەکان) سەرەڕای ڕاگەیاندنی ئاشکرایان، کەناڵە ژێربەژێرەکان،

هەروەها، دەستكێشە پیلان گێڕەكانیشیان، بەردەوام خەریكی پڕوپاگەندەی سایكۆلۆژی و دروستكردنی نائومێدی بوون، هەتا وەكو نەخشەیان بۆ كێشابوو چوارەمین پلینۆمیش، بەدەردی پلینۆمەكانی دیكە بەرن، بەڵكو دەیانویست یەكێتی لەناو پلینۆمدا بگەیەننە بنبەست و نائومێدی لەناو هەڤاڵ و ئۆرگانەكانیدا، بەیەكجارەكی تەشەنە بسێنێت.

كورتیەكەی، ڕەنگە كەم حزب لەخۆرهەلاتی ناوەڕاستدا، وەكو یەكێتی، كەوتبێتە بەر قەدەرێكی چارەنوسساز، لەم پلینۆمەدا، كەچارەیەك لەبەردەمیدا نەمابوو، تەنیا سەرخستنی پلینۆم نەبێ، ئەمەش مەحاڵ بوو، ئەگەر بەرێوشوێنێكی گونجاو و بەشێوەیەكی فراوان، گوێ لەئۆرگان و كادرو ئەندامانی پلینۆم نەگیرێ، ڕەخنەكانیان بەسنگێكی فراوان قبوڵ نەكرێ و پێشنیازەكانیان نەخرێنە ناو ڕاپۆرتی هەڤاڵ سكرتێری گشتی و كۆمیتە پێكهێنراوەكانی پلنیۆم كە زیاتر لە (٥٠٠) هەڤاڵ بەشدارییان تیا كرد. یان بەشێوەیەكی دیكە بڵێین: دەبوو پلنیۆم بدرێتەوە دەست بنكە و بنەماكانی یەكێتی، هەتا بە پەرۆشیی خۆیان، ڕێوشوێنی چارەسەركردنی گرفتەكانی دیاری بكەن و نەخشە ڕێگای دوای پلینۆمیش بنەخشێنێت.

لەم ڕێڕەوەشدا، راپۆرتی هەڤاڵ سكرتێری گشتی، بۆ یەكەمین جار لەمێژووی یەكێتیدا، ئەوەی لەبنی بەڕەبوو، خستیەسەر بەڕە، نەك ئێستا، بەڵكو مێژووی یەكێتیشی لەگەلی بڕیاری نابەجێ، چەواشەكاری، دووڕویی، ڕاڕایی، تاوان و هەلپەرستی ڕزگاركردو بەرچاو ڕۆشنیەكی زۆری بەخشییە هەڤالان، بەمەش دەروازەی گفتوگۆیەكی ئازادو هەمەلایەنەی كردەوە، كە ئیتر دوودڵی لەباسكردنی ڕاستییەكان و ڕاستكردنەوەی هەڵەكان لەلوتكەی یەكێتییەوە بۆ دامێنی نەمێنێ. كە پێمانوایە ئەم راستییەش، نەك نهێنی، بەڵكو فەلسەفەی سەركەوتنی چوارەمین پلینۆمی یەكێتی بوو. گەرچی دركاندنی ئەم ڕاستیانە دواخران و لەم دواخستنەی ڕاستیەكانیشدا، (جیابۆوەكان) سوودێكی زۆریان لەچەواشەكردنی ڕێكخستن و ئۆرگانەكان و ڕای گشتیدا وەرگرت، بەلام لەناو پلینۆمدا هەڵدانەوەی لاپەڕەی بەشێكی بەرچاوی ڕاستییەكان، كاریگەریی فراوانی هەبوو. باس نەكردنی راستیگەلێكی دیكەش، بێگومان لەناو نانێكی گەرمدا، بابمێنێ.

بۆ مێژوو دەبێ بڵێین: ئەندامانی پلینۆمیش، بەڕاستی جۆشی پەرۆشی یەكێتیان خواردبوو. بەدڵ و بەگیان، بەهەست و هەڵوێستی جوامێرانەیان، دوای پێشكەشكردنی ڕاپۆرتەكەی هەڤاڵ سكرتێری گشتی و دركاندنی زۆربەی ڕاستییەكان، هەر وەكو مۆتەكەیەكی لەمێژینەی سەر ویژدانیان لەكۆڵ بووبێتەوە، بێ دوودڵی، یەك ئاراستەو یەك هەڵوێست، كەوتبوونە مشتومالّی ناو مالّی یەكێتی و بەگیانێكی یەكێتیانە، ئەو گیانەی دەمێك بوو بەپیلان، لەناو ئۆرگانەكاندا سارد دەكرایەوە، بوژایەوەو هەڤالان ئەركەكانیان ڕادەپەڕاندو ڕۆژانی پلینۆم و كۆمیتەكانی پلینۆم و گفتوگۆی هەڤالانەی ناو پلینۆمەكەیان، چەشنی شانە هەنگ لێكردبوو، شیلەی دڵسۆزی هزریان، لەناو هەنگستانی پلینۆمدا، چۆڕ چۆڕ لەناو هۆڵەكەدا، داچۆڕاند، هەتا پلینۆم بەرهەمێكی ئەوتۆی هەبێ، لەئاستی لێپرسراوێتی مێژوویی دا بێ، هەرواش دەرچوو.

كاتێك، ڕاپۆرتەكان دەخوێندرانەوەو پێشنیاز، ڕەخنە، بیربۆچوون و گفتوگۆكان پێشكەش دەكران، هەموو ئەندامێكی پلینۆم هەستی دەكرد، چ وزەیەكی شاردراوە لەناو هەڤالاندا تەقیوەتەوەو چ ئایندەیەكیش، پێچەوانەی پڕوپاگەندەی دژەكانو دوژمنان، چاوەڕێی یەكێتییە. سەرباری ئەو سەركەوتنانە:

خوێندنەوەی ((پەیمانی ئاكار)) و یەكە یەكە مۆركردنی لەلایەن هەڤالانی مەكتەبی سیاسییەوە، فرمێسكو شادی ناو هەڤالانی، كردە تابلۆیەكی دۆخێكی ڕاچەنینی یەكێتی و یەكێتییە شۆڕشگێڕەكەی جۆشدایەوەو خستەوە سەر ڕەوتە مێژووییەكەی، بۆئەوەی قۆناغی نالەباری كێشمەكێشەكان جێ بهێڵێت و بەدڵنیاییەوە ئەركەكانی لەمەودواش ڕاپەڕێنێ.

پەیمانی ئاکار، ڕەنگە لەڕوویەکەوە، مایەی پەسەندی گەلێ لەهەڤالان و دۆستان نەبێ، لەبەرئەوەی پێیانوایە پەیڕەوی ناوخۆ، خۆی لەخۆیدا پەیمانی حزبایەتییە، ئەمە ڕاستە. بەلام ئەم ڕاستییە، ئەو ڕاستییە ناخاتە پەراوێزەوە، کە یەکێتی لە هەلومەرجی دوای جیابۆوەکان، ئیتر دەبوو بەرەسمی پەیمانێکی نوێ رابگەیەنێ هەتا بتوانێ تەواوی ڕێکخستن بخاتەوە سەر هەستو هەلۆێستی هەڤالانەو ئاراستەی پابەندبوون بەپەیرەوو پرۆگرام، جوانتر بەرجەستەی بکات.

پەیمانێك، ئەویش لەناو پلینۆمێکی وادا، بۆچی دەستوبرد نەخرێتە خزمەتی پەیرەوو پرۆگرامی یەکێتی؟ ئەی بۆچی بروسکە ئاسا (پەیمانی ئاکار) نەمان هێنێتەوە سەر ڕەوتی ڕاستەقینەی یەکێتی؟ بینیشمان پەیمانەکە چ هەژانێکی خولقاند. دەمێنێتەوە چۆن جێبەجێی دەکەین.

هەڤالانو دۆستان!

واپلینۆم بەدڵی هەمووان تەواوبوو، هەمووشمان پەیمانمانداوە بڕیارە پەسەندکراوەکانی جێبەجێ بکەین، کەوابێ:

لەدوای پلینۆمەوە، سەرجەم هەڤاڵ و ئۆرگانەکانی یەکێتی ئۆباڵیان کەوتۆتە ئەستۆ، پێویستە سەرکردایەتی، بنکەکانی ڕێکخستن و ئۆرگانەکانی دیکە، پێکرا شان بدەینە بەر ڕاپەڕاندنی ئەرکەکان، هەتا بتوانین هەم دۆخی ڕێکخراوەیی یەکێتی چاکو چالاك بکەین. هەم زەمینەیەکی لەباریش بۆ بەستنی سێهەمین کۆنگرە برەخسێنین و یەکێتی لەهەموو نیگەرانی و دڵەڕاوکێیەك دەربازبکەین.

تەنیا بەمەش، گیانی شەهیدان و دەروونی کەسوکاریان ئاسوودە دەکەین، یەکێتیش لەهەموو پیلان و مەترسییەکی گەورەو گچکەی ئێستاو ئایندە بۆ ڕاپەڕاندنی ئەرکە دیموکراسیو مەدەنی و عەلمانییەکان، هەروا بۆ جێبەجێ کردنی وردە وردەی عەدالەتی کۆمەلایەتی، ڕزگار دەکرێ.

بەهیوای سەرکەوتنی زیاترو پێشکەوتنی زۆرتر..

بۆ پێشەوە بەرەو جێبەجێ کردنی بڕیارەکانی چوارەمین پلینۆم

مەکتەبی سیاسی ی.ن.ك ١٥/١١/٢٠٠٩

هەڤالانی تێکۆشەر

بە سلاوێکی شۆڕشگێڕانەی گەرمەوە، بۆ کۆبوونەوەی ئەم پلینۆمەمان بەخێرهاتنتان دەکەم، هیوادارم هەموومان پێکەوە بەوردی لە هەلومەرجە بابەتیو تایبەتییەکان و دۆخی عێراق بەکوردستانیشەوە، دۆخی ی.ن.ك و حکومەتی هەرێم و هاوپەیمانیەکانمان بکۆڵینەوە، جگە لە دەرس و پەندی پێویست، ڕێبازی دروستمان و هەلۆێستە ڕاست و ڕەواکانمان دیاری بکەین و بوێرانەش چاو بە خەباتی خۆماندا بخشێنینەوەو لایەنە گەش و سەرووەریەکان و لایەنی هەڵەو خامۆشیەکانیش بەکردەوە، دوور لەلادان و بادان، دەست نیشان بکەین و ڕێگەی نوێبوونەوەو چاکسازی و گەشەپێدان لەهەموو بوارەکانی ژیانی حزبایەتی، سیاسی، حکومی، هاوپەیمانی، فیکریو.. هتد بەپێی گیانی سەردەمەکە بگرینەبەر، نە لەرابردودا بخولێینەوەو نەبازیش بدەین بەسەر گەشەکردنی سروشتی قۆناغی گوزەراندنی دیموکراسی لە کوردستانی تازە رزگارو ئازادکراودا.

هەڤاڵینە:

پلینیۆمەکەمان، لەکات و ساتێکی دژوارو پڕ لە مەترسی، بەلام لەبارو پڕ لە ئومێدی ئایندەیەکی سەرکەوتوتر دەبەستین. لەم سا ت و کاتە سامناکەدا دەبەسترێت کە عێراقی پێدا دەڕوات، کەلەچەندین لاوە چاوچنۆکی ناحەزان و دوژمنانی لێ زەق بۆتەوەو گەرەکیانە ئەو کۆرپە ساوایەی دیموکراسی و فیدرالی و سەربەخۆیی بەجۆرەها پیلانی ئابوری، سیاسی، تیرۆریستی و تێکوپێکدانی ژێرخان، لەناوبەرن و عێراق بەرەو رۆژگاری رەشی دیکتاتۆریەت بگەڕێننەوە دواوە، یان هیچ نەبێت بیخەنە ناو گێژاوی تیرۆر، پشێوی، سەرلێشێوان، تەنگو چەڵەمەی ئابووری، سیاسی و کۆمەلایەتیەوە، ئەم راستیەمان دەبێت لەبەرچاوبێت کە هەر لە ئێستاوە دوژمنان خۆیان بۆ سازدەدەن، تا بەتایبەتی دوای کشانەوەی ئەمریکا لە عێراق هەڵکوتنە سەر رەوتە دیموکرات و پێشکەوتنخوازەکەی عێراق، بەنیازی لەناوبردنی.

لەئاستی ئەم مەترسیانەدا، دەوری جولانەوەی خەڵکی کوردستان، (ی.ن.ك(، پارتی دیموکراتی کوردستان و حزبە نیشتمان پەروەرەکانی تر، دەبێ بەچاکی و دووربینانە لەم پلینیۆمەدا دیاری بکەین. بۆیە پلینیۆمەکەمان لەم ئاستەشدا گرنگییەکی تایبەتی هەیە. هەروەك بۆ دیاریکردنی هەلومەرجەکانی رێوشوێن دانان بۆ ئەو مەترسیانەو سەرکەوتن بەسەر پیلانی دوژمنانداو، پاراستنی عێراقی دیموکرات و فیدرالا، دەبێ ژیرانە بریاری پێویست بدەین. لە ئان و کاتی خۆیشیدا، شۆڕشگێڕانە بەرپەرچیان بدەینەوە.

بێگومان، گەشەپێدانی (ی.ن.ك)و خۆنوێکردنەوەو چاکسازی پێویست، لە هەموو بوارەکاندا، زۆر گرنگ و بایەخدار دەبن. بەتایبەتی چونکە (ی.ن.ك) لە هەموو بوارە گرنگەکانی خەباتی کوردایەتی، هاوپەیمانی کوردستانی، هاوپەیمانی عێراقی، داڕشتنی دەستووری عێراق، چەسپاندنی دیموکراسی و فیدرالی و گەشەپێدانی رەوتی دیموکراتی، رۆڵێکی کاریگەری دیاری بەجۆرێك هەبووە کە زۆرجار بۆتە هەوێنی ئەو هاوپەیمانیانەی لەعێراق بە کوردستانیشەوە پێویست و چارەنووساز بوون.

جا لێرەشدا بەهاو گرنگی پلینیۆمەکەمان و کاریگەری گەشەپێدانی (ی.ن.ك) بۆ دواڕۆژی عێراق و کوردستان، ساغ دەبێتەوە.

بۆیە، لەراستیدا بەهێزکردنی (ی.ن.ك)و گەشەپێدانی بۆ پاراستنی رەوتی دیموکراتی عێراق و فیدرال، سەربەخۆیی عێراق، پاراستنی حکومەتی هەرێم و گەشەپێدانی ژیانی سیاسی، کۆمەلایەتی، ئابووریو خوێندەواری کوردستانیش، زۆر گرنگ و پێویستە. پێچەوانەکەشی لاوازکردنی (ی.ن.ك) و چەواشەکردنی خەڵك دەربارەیو درۆو بوختان هەڵبەستن بۆی، راستەوخۆ خزمەتی دوژمنانی کوردو کوردستان، داگیرکەرانی کوردستان و دوژمنانی دیموکراسی دەکات. راستەوخۆ خزمەتی پیلانی کۆنەپەرست، بەعسییە سەددامیەکان، شۆڤێنیەکان و تیرۆریستان دەکات .هەربۆیەش دەبینین کە ئەوانە، بە کۆنەجاشەکانی سەر بە بێگانەو جاسووسەکانی بەعسی سەددامی هەموویان دژی (ی.ن.ك) و پارتی و حکومەتی هەرێمی کوردستانن.. ئەگینا چ شتێك لەگەلا ئەوانەی ئەم دژایەتیە دەکەن، لە بەگژداچوونی پارێزەرانی کوردایەتی و حکومەتی هەرێم و فیدرال دا کۆیان دەکاتەوە؟

ئەو بەرەیەی کۆنەپەرست، کۆنەبەعسی سەدامی، شۆڤێنیەکان، دوژمنانی دیموکراسی و فیدرال، بەهەندێ لە سەرۆك جاشە نیشتمانی فرۆشەکانی کوردیشەوە کلکیان لێك گرێداوە، دژی گەڕاندنەوەی ناوچە دابڕاوەکانی کوردستان بۆ هەرێمی کوردستان لەڕێی دوژمنایەتیکردنی ی.ن.ك و پارتی و حزبە کورد پەروەرەکانی ترەوە. ئەم سیاسەتەش، چ بە فرت و فێل و پیلانی تایبەتی راستەوخۆ بێ، چ لە ڕووی بابەتیەوە بێ، ئەم سیاسەتە هاوپیلانییەو هاوپێناوییە، وردە وردە دڵنیاین بەپێی هەلومەرج و بۆلوانیان، مەترسیەکان و نەخشەکانی زەقتر دەردەکەون.

جا ئەوانەی داوای پچڕپچڕکردنی ئیقلیمی کوردستانی رزگار دەکەن و بێباکن، بگرە ناشیانەوێت ناوچە دابڕاوەکان بە کەرکوکیشەوە بگەڕێتەوە سەر هەرێم، بە هەر ناو و بیانوویەك بێت، راستەوخۆ خزمەتی ئەو بەرەیەی دوژمنانی دیموکراسیو کوردایەتی دەکەن. لەم رێڕەوەشدایە لە کۆبوونەوەکانیاندا دەڵێن: بەڕێوەبەرێکی گشتی لە بەغداد قبول دەکەین، بەلام وەزارەت لەکوردستاندا وەرناگرین!!

بۆیە هەڤاڵینە، زۆر گرنگە ئەم پلینیۆمەمان ببێتە خاڵی وەرچەرخان و ئاڕاستەی نوێی وریابوونەوە لەسەر تەواوی ئاڕاستەو ئاستەکانو بیکەینە پلینیۆمی گەشەپێدانی (ی.ن.ك) بە چاکسازی ناو ریزەکانی خۆمان و بنبڕکردنی یەکجارەکی دەستەگەری، بەچەسپاندنی یەکێتیی ریزەکانی (ی.ن.ك) لەسەر بنەمای سەرەتاکانی سیاسی و رێکخراوەیی و ئایدیۆلۆژی دیموکراتی سەردەمانە .هەر تەنها بە راپەڕاندنی ئەم ئەرکە بابەتیو تایبەتیانەش دەتوانین یەکێتیی لەناو ئەو گێژاوە سیاسی و رێکخراوەییە دەرباز بکەین، کە ساڵەهایە بە نەخشەو مەرامو رقو کینە، یەکێتیی خراوەتە ناوی.

ئەرکەکانمان

یەکەم گەشەپێدانی ی.ن.ک

ئەم گەشەپێدانەی (ی.ن.ك) تەنها بۆ خۆی، بۆ پتەوکردنی نێوانی لەگەل کۆمەلانی خەڵك، هێزەکانی هاوپەیمانی کوردستانی و عێراقی پێویست و گرنگ نیە، بەڵکو ئەرکێکی نیشتمانی (عێراقی و کوردەواری)شە، لەهەمان کاتیشدا شەرتێکی گرنگیشە لە پەکخستنی ئەو هەول و کۆششانەی دژی رەوتی دیموکراتی عێراق و دژی دەستورو فیدرالاو ناوچە دابڕاوەکانی کوردستان دەدرێن. بۆ ئەم گەشەپێدانەش، پێویستیمان بەم ئەرکانەی خوارەوە هەیە:

١. پتەوکردنی یەکێتیی ریزەکانمان بۆ بنبڕکردنی دەستەگەری.
٢. پەرەپێدانی ئاستی هۆشیاری و فیکری لەناو ئەندامان و لایەنگران و کۆمەلانی خەڵکیشدا: گەشەپێدانی بیرو هۆشیاری و فیکری زۆر گرنگە. ئەمەش بە پاك کردنەوەی هەمەلایەنەی ئەو ژینگە سیاسی و فکرییە دێتەدی، کە ساڵەهایە لە کوردستاندا بە هەڵە، بە تێنەگەیشتنی بابەتیانە، بە مەرامو نەخشە، ئاوێتەی بیرو بۆچونی ناڕاست و هەڵدێراوی کراوە.
٣. دیاریکردنی کەموکوڕیەکان، دەستنیشانکردنی هۆکارەکانیان و ژیاندنەوەی گیانی رەخنەلەخۆگرتن لەناو ریزەکانی (ی.ن.ك)دا.
٤. ئەم پلینیۆمە بەردەبازی کۆنگرێس بێت. لەمەودواش بەستنی پلینیۆم و کۆنگرێس لەکاتی خۆیدا بێ دواخستنیان.
٥. سەرخستنی هەڤالانی ژنان و کچان و لاوانی بەتواناو لێوەشاوە بۆ هەموو دەزگاکانی سەرکردایەتی و مەکتەبە جیاجیاکان.
٦. جۆشدانەوەی گیانی پێشمەرگانە و بیروباوەڕی دیموکراتی و کوردایەتی لەناو) ی.ن.ك)و لەناو کۆمەلانی خەڵکدا.
٧. هۆشیاربوونەوەمان و، هۆشیارکردنەوەی کۆمەلانی خەڵك لە مەترسیەکانی سەر رەوتی دیموکراتی عێراق، فیدرالا، دەستوور، سەربەخۆیی عێراق، بوژاندنەوەی گیانی هەست کردن بە بەرپرسیارێتی نیشتمانی، کوردایەتی لەناوخۆمان و خەڵکدا.
٨. بژارکردنی ریزەکانمان بە لێکۆڵینەوەی ورد لە هەموو ئەوانەی گەندەل بوون، ژیاندنەوەی گیانی حیزبایەتی و فیداکاری لەپێناوی خەڵکدا.

٩. چونەوە ناو کۆمەلانی خەڵك: ڕێکخستنەکان نابێ هەر خەریکی خۆیان بن، بەڵکو دەبێت شانبەشانی گەشەپێدانی خۆیان، بچنە ناو خەڵك، گوێیان لێرابگرن، لە رازو نیازیان بگەن و بیگەیەنن بە سەرەوە، پێویستە بەردەوام سەردانی کەسوکاری شەهیدان، لێقەوماوان بکەن، لە شینو شایی خەڵکدا بەشداری بکەن.

١٠. جێبەجێکردنی پەیڕەوی ناوخۆو خستنەگەڕی ئەنجوومەنی ناوەندی و ڕێکخستنەوەی مەکتەبەکان.

١١. زیاتر بایەخدان بە ژنان و لاوان لە هەموو بارێکەوە، سیاسی و کۆمەلایەتی و هوشیاری و دانانی بەرنامەی تایبەت بۆیان. هەروا زۆرتر بایەخ بە ڕێکخراوە دیموکراتیەکان و باشتر گونجاندنیان بە گیان و ئەرکە دیموکراسیەکانی سەردەمەکە.

١٢. جارێکی تر دروشمی (بەرەو خانووە قوڕەکان) بەرزبکەنەوەو ڕووبکەنە گەڕەکە هەژارو کەمدەرامەت و دێهاتی کوردستان. هەتا وردە وردە یەکێتیی سیاسەت و بەرنامەی عەدالەتی کۆمەلایەتیش، هاوشانی ئەرکە دیموکراتیەکانی، وەکو هێزێکی سۆسیال ـ دیموکرات جێبەجێ بکات.

بەڵێ هەڤاڵینە گەشەپێدانی (ی.ن.ك) گرنگ و پێویستە، بەلام هەر ئەوەندە بەس و باش نییە، بەڵکو دەبێت:

دووەم. پاراستنی هاوپەیمانی کوردستان

لەگەل هەموو حیزب و ڕێکخراوەکانی کوردستان دۆستایەتی و هاوخەباتی بکەین . نابێ بەکەمیان بگرین، هەرچەندە بچووکیش بن. یان هەموویان حاشایەکی ئەوان بەهیچ و بچوك و خوێڕی وسف بکەی نو پاشانیش کە ئیشمان پێیان بوو دەستو دامێنیان بین، هەروەك جیابۆوەکانی ناو خۆمان دەیانگوت. پاشانیش کەوتنە هەڵپە بۆ ڕێکەوتن لەگەڵیاندا.

لەناو ئەم هاوپەیمانیەداو بۆ بەهێزکردنی هاویەیمانیەکەش، پێویستە بەتایبەتی هاوپەیمانی پارتی و یەکێتیی زۆر بەگرنگ و بایەخدار بزانین. دیارە پێویستیەکانی ئەم هاوپەیمانیە لای هەموو دڵسۆز و هۆشیارێك ئاشکرایە، پێم وایە دەرس و پەندەکانی تاڵ و تفتی شەڕی نەگریسی ناوخۆ، بەهەموو کوردێك و دڵسۆزێکی گەلەکەمان دەسەلمێنێ بۆ هەوڵدانی بێوچان بۆ پاراستن و گەشەپێدانی ئەو هاوپەیمانیە. هەروەها بۆ بەگژداچوونی هەول و تەقەللای دوژمنانی کوردایەتی و دیموکراتی بۆ تێکدانی ئەو هاوپەیمانیە. چ هەوڵی راستەوخۆ، چ هەوڵی ناڕاستەوخۆش.

سێیەم دۆستایەتی هێزەکانی عێراق

هاوپەیمانی لەگەڵ هێزە دۆستەکانی عێراق، شەرتێکی گرنگی یەکخستنی هێزەکانی بەربەرەکانی دیکتاتۆریەت بوو، هەروەکو هۆیەکی گرنگی داڕشتنی دەستووری عێراق بەم شێوە دیموکراتیەی کە تێیدا مافەکانی خەڵکی کوردستان تۆمارکراون بوو، بێ ئەو هاوپەیمانیە لەتوانادا نەبوو مافە رەواکانی خەڵکی کوردستان لەدەستووردا بسەلمێندرێن و بچەسپێندرێن. بەردی بناغەی ئەم هاوپەیمانیەش، هاوپەیمانی هێزەکانی کوردستان بوو (بەپارتی و یەکێتیشەوە (لەگەڵ هێزەکانی شیعەی عێراق، بەتایبەتی ئەوانەی لەناو (المجلس الاعلی للثورە الإسلامیە)دا بەسەرۆکایەتی خوالێخۆش بوو (أیە اللە محمد باقر الحکیم (کۆببوونەوە. کە بەڕاستی ئەم زاتە، هەم شەخسیەتێکی زاناو گەورە، دووربین و نیشتمان پەروەر بوو، هەم دۆستێکی گەورەی خەڵکی کوردستانیش بوو، لێرەدا پێویستە ئەو راستیە مێژووییەش بخەینەوە یاد کە باوکی (سماحە ایە اللە العظمی محسن الحکیم) کە ڕێبەری شیعەی دونیا بوو، لەسەرەتای بەرپابونی شۆڕشی ئەیلولدا، شەڕی دژی کوردی بەناشەرعی و گوناە دانابوو. کە ئەمەش خۆی لەخۆیدا چاکەیەکی گەورە بوو بەسەر کوردایەتی. دیارە هاوپەیمانی لەگەل هێزەکانی شیعە، ڕێگری هاوپەیمانی کوردایەتی

نەبوو لەگەڵ حزبی شیوعی عیراقی، الحرکه الإشتراکیه العربیه، حیزبی بەعسی قیادەی قطری عیراق و هێزەکانی تری علمانی عیراق، بەلام ئەو دوو هێزە سەرەکییە بەردی بناغەی هاوکاری دژی دیکتاتۆریەت بوون و پاش رووخانی دیکتاتۆریەت بوونە بەردی بناغەی هاوکاری و هەماهەنگی لەداڕشتنی دەستووری عێراق و چەسپاندنی مافەکانی خەڵکی کوردستان تێیدا.

لەگەڵ ئەو هەموو گرنگیەی ئەم هاوپەیمانیە، ئێمە هەمیشە هەوڵمانداوە کە هێزە نیشتمانی و دڵسۆزەکانی عەرەبی سوننەش بهێنینە ناو کۆڕی موعارەزەوە، ئەوەبوو توانیمان لەگەلا حیزبی ئیسلامی عێراقیش پێش و پاش رووخانی دیکتاتۆریەت پێکبێن، لە دانانی دەستوورەوە تا ئەمڕۆ، هەموو دڵسۆزێك شایەدە کە ی.ن.ك چ رۆڵێکی گرنگی گێڕاوە لە بەهێزکردنی ئەو هاوپەیمانیەو پێکهێنانی حکومەتی ئیئتیلافی یەکێتیی نیشتمانیی عێراق. بەتایبەتی دوای گەڕانەوەی نەوشیروان مستەفا لە بەغداد، کە وەخت بوو برایەتی و هاوپەیمانی کوردو شیعە بە هێرشکردنە سەر (ایە اللە العظمی سید سیستانی) هەڵوەشێنێتەوە. کە ئەوسا ئەو دەستوورەشمان بەم شێوەیەی ئێستا دەست نەدەکەوت و رەوتی روداوەکانیش لە عێراق و کوردستاندا، ئاقارێکی مەترسیداریان دەگرتەبەر.

لەوماوەی چوار ساڵی رابردوو ی.ن.ك هەمیشە ناو بژیکەر و پێکهێنەری تەبایی و پەکخستنی هەوڵی تێکدەران بووە، مایەی شانازیمانە کە هەموو دڵسۆزان ئەم راستیە دەسەلمێنن و ستایشی دەکەن. تەنها بێ نمەك و بێ ئەمەکەکانی ناوخۆمان و دڕ و دوژمنان نەبێ!!

ئێستەش پێویستە ئەو دەورە پڕ لە سەروەریە زۆر بەکەڵکە، درێژەپێبدەین و بەهۆی دۆستایەتی لەگەلا هەموو لایەك، هەوڵی پێکهێنانی گونجاوی هێزە کاریگەرەکانی عێراق لەسەر بنەمای سیاسەتی بابەتی و ئەقلانی و تەوافقی بدەین بەر لە هەڵبژاردنی داهاتوو، هەروا دوای هەڵبژاردنیش بۆ پاراستنی عێراقی دیموکراتی فیدرال و بۆ پەکخستنی پیلانگێڕی و دوژمنایەتی بەعسیەکانی سەددامی و تیرۆریستەکان، پێشم وایە ژیاندنەوەی رێککەوتننامە چوارقۆڵیەکەی مەجلس، دەعوە، پارتی، ی.ن.ك هەوڵدانیش بۆ بەشداریکردنی حیزبی ئیسلامی، ویفاقی وەتەنی و هەندێ هێزی وەك حشع، دەبێتە هۆی پێکهێنانی بەرەیەکی نیشتمانیی فراوان دژی پیلانگێڕی و تیرۆریزم، بەبێ وەلاوەنانی ئەو رێککەوتنەی لیستەکانی جیاجیا کردوویانە لەگەل هێزەکانی دۆستیان. واتا: ئەو رێککەوتنە چوارقۆڵیە ببێتە داینەمۆی هەوڵی پێکهێنانی بەرەی نیشتمانیی.

چوارەم دۆستایەتی هێزە کوردستانیەکان

دۆستایەتیکردن لەگەل هێزە کوردستانیەکان، لەسەر بنەمای رێزگرتن و پاراستنی سەربەخۆیی هەریەکەو، پاراستن و رەچاوکردنی دەستکەوتی بەشە رزگارو دیموکراتەکەی کوردستان لەعێراقدا، هاوکات یارمەتیدانی حکومەتی هەرێم نەك گێچەل و تەشقەڵە بۆ دروستکردنی. شایەنی باسە کە هێزە کوردستانییە سەرەکیەکانی کوردستانی ئێران تاڕادەیەکی، باش بەسوپاسەوە، ئەم سەرەتایە رەچاودەکەن. هیوادارین کە پەکەکەو هەوادارانیشی هەمان هەڵوێستی ئەو برایانەمان وەربگرن و چیتر کۆسپ نەبن لەپێش ئاوەدانکردنەوەی دێهاتی سەر سنوورو راکێشانی ئۆردووی تورك بۆ سەر کوردستانی عێراق.

ئێمە پێمان وایە کە زەمانی شەڕی چەکداری وەك ستراتیژ و هۆی سەرەکی خەبات دەمێکە تێپەڕیوە. ئەم سەردەمە، سەردەمی جیهانگیری، سەردەمی خەباتی سیاسی، جەماهیری، پەرلەمانی، دیبلۆماسی و میدیاکانە. ئەوەی لەسەردەمی پێشوودا، زۆرجار بە خەباتی چەکداریش نەهاتنەدی، لەم سەردەمەدا، بەئەقڵی سیاسی کراوە و تێگەیشتنی ورد لە فەلسەفەی سیاسی و دیموکراسی جیهانگیری، بەرە بەرە

دێتەدی. گۆڕانکاریەکانی ناو کۆماری تورکیا لەم سالانەدا، بە مافە سیاسیەکانی کورد و کرانەوەی زیاتر دیموکراسی و ئاوەدانی، باشترین بەڵگەی ئەو راستیانەی سەرەوەن سەبارەت بە گۆڕانکاریەکانی جیهانگیری و سەردەمەکە. بۆیە داوامان لە پەکەکە ئەوە بوو کە ئەم راستیە رەچاو بکەن و، کەڵك لەو هەلە وەربگرن کە لە جیهان و تورکیادا هاتۆتەپێش، بۆ چارەی دیموکراتی و سیاسی کێشەی گەلەکەمان لەو بەشەی کوردستاندا.

پێویستە ئەو راستیەش دووپات بکەینەوە، کە ئەو سیاسەتەمان بۆ راکردن نییە لە بەرپرسیاری نەتەوەیی، بەڵکو سەبارەت بە پێویستیەکانی سەردەمەکەمانە. ئەگینا کێ هەیە بتوانێت نکولی لەو هەموو فیداکاری و هاوکاری و یارمەتیدانەی ی.ن.ك بکات لەگەڵ هەموو هێزە زیندووەکانی سەرتاسەری کوردستاندا.

بۆ هێز هەیە ی.ن.ك یارمەتی نەدابێت؟ پارچە هەیە لە کوردستان بۆ پاراستن و گەشەپێدانی کوردایەتی و هاودەردی خەڵکی کوردستان، خوێنی پێشمەرگەی ی.ن.ك ـ ی لەسەر نەڕژابێت؟

پێنجەم هاوخەباتی لەگەڵ سۆشیالیست ئینتەرناسیۆنال

بۆمان هەیە شانازی بەوە بکەین کە یەکێتییەکەمان، لە ناساندنی کێشەی رەوای کورد بە دونیاو پەیداکردنی دۆست و هاوپەیمان بۆی، رۆڵێکی دیاری هەبووە .چ لە ئاستی حیزبەکانی دونیاو چ لەسەر ئاستی حکومەتەکانیش.

)ی.ن.ك) بوو، توانی بەهیممەت و دووربینی سەرۆکی نەمر (حافظ الاسد) بۆ یەکەمین جار لەمێژوودا دەرگای سوریاو حزبی بەعسی عەرەبی ئیشتراکی لە سوریا، بۆ کوردایەتی و ی.ن.ك و هێزەکانی تری کوردیش بکاتەوە، ی.ن.ك توانی نێوان لەگەلا زۆربەی زۆری هێزەکانی شۆڕشی فەلەستین دروست بکات، لەسەر ئاستی ئەوروپاش ی.ن.ك توانی لەپێشەوە لەگەل حزبی دۆست و یاریدەدەری کورد، حزبی سۆشیالیستی فەرەنسی و ئینجا حزبی کارگەرانی بەریتانیا و ئینجا حزبی سۆشیال دیموکراتی تری ئەوروپا دۆستایەتی دروست بکات. تا وای لێهات گەیشتینە ئاستی بانگهێشتکردن و بەشداری پێکردنمان لە کۆبوونەوە فراوانەکانی ئەو حیزبانە و سۆسیالیست ئەنتەرناسیۆنالیش. تەنانەت گەیاندمانە رادەیەك بووین بە ئەندام لەSI و پاشان سکرتێری گشتی ی.ن.ك بە جێگرێکی سەرۆك لەو رێکخراوە ئینتەرناسیۆنالیزمەدا لەکۆنگرەی (ئەسینا ـ ٢٠٠٧ (هاوشانی سەرکردە ناودارەکانی جیهانی رێکخراوەکە هەڵبژێردرا.

بەم جۆرە چیتر هەر تەنها شاخەکانی کوردستان پشت و پەنامان نەما، بەڵکو دەیان حزب و چەندین ولاتیش بوونە دۆست و پشتیوانمان. هەڵبەتە بایەخی ئەو دەورەی ی.ن.ك لەناو (SI) دا روون و ئاشکرایە، هەرچەندە دوژمنانی کوردایەتی زۆریان پێناخۆش بوو، هەرچەندە هەر لە تاقمەکەی کۆمپانیای وشەوە، تا سەر شۆڤێنیەکانی عەرەب و تورانی هەولدەدەن ئەو دەورە کەم بکەنەوە، بەلام بەپێچەوانەوە ی.ن.ك رۆژ بە رۆژ لەناو SI پایەو پلەی چەسپاو و رووەو بەهێزتر دەبێت، هەروەکو بایەخی(SI) ش، بەهەموو مەسەلەی کورد لە رۆژهەلاتی ناوەڕاستدا زۆرتر دەبێت. باشترین بەڵگەش، بڕیارەکانی دوا کۆنگرەی حزبی دەستەخوشکی سۆسیالیست دیموکراتی سویدە، کە سەبارەت بە کێشەی گەلەکەمان و مەرگەساتی ئەنفال بڕیاری زۆر گرنگیان داوە.

شەشەم: دۆستایەتی نێونەتەوەیی و ناوچەیی

ی.ن.ك بۆی هەیە شانازی بەوەوە بکات، کە بە پاراستنی سەربەخۆیی خۆشییەوە، توانیویەتی دۆستایەتی لەگەل چەندین دەوڵەتی ناوچەکە :عەرەبی، ئاسیایی، ئەوروپی و ئەمریکی پێکبهێنێت، هەر لەچینی

گەورەو بەهێزەوە، تا سەر ئێران، تورکیا، سوریا، ئوردن، میسر، هەموو ولاتانی عەرەبی، ی.ن.ك ڕێزو تەقدیرێکی زۆری هەیە و بەهۆی پەیوەندی دۆستەکانیشیەوە، توانیویەتی رووی گەشی کوردایەتی بەو ولاتانە بگەیەنێت.

هەروەها لەرۆژهەلاتیشەوە هەتا سەر یۆنان، ئیتالیا، فەرەنسا، ئیسپانیا، پۆلەندا، رۆمانیا، نەمسا، ئەڵمانیا، سوید، نەرویج، بەلژیکا، دانیمارك، سویسرا، هۆڵەندا، بەریتانیا، ئینجا ئەمریکاو بەرازیل، ی.ن.ك دۆستایەتی باشی هەیە لەگەڵیان. لەرێی ئەو دۆستایەتیەشەوە رووی گەشی کوردایەتیان بۆ روون بۆتەوە و پشتیوانی مافە دیموکراتییە رەواکانیشی دەکەن.

دەوری ی.ن.ك ـ یش لە عیراق، بەڕێوەبردنی عیراق، چارەی گیروگرفتەکان لەلایەن هەمووانەوە تەقدیر دەکرێت. تەنانەت راپۆرتی سکرتێری گشتی کۆمکاری عەرەبی بۆ ولاتانی عەرەب لەسەر عێراق دەڵێ: کورد ئێستا هۆکاری چارەسەری کێشەکانە، نەك بەشێك لەکێشەکان. بۆیە بەهێزکردنی ئەم دۆستایەتییە ئەرکێکی گرنگمانە. چونکە دەبێتە هۆی خێرو چاکەی عیراق و ناوچەکەو کوردستانیش.

سیاسەتی راست و رەوای ئەمجارەمان لەگەل هاوپەیمانان، هۆیەکی گرنگی دەستکەوتەکانمان بوو لەعیراقدا، ئەگەر سیاسەت و هەڵوێستی ناڕاست و نارەوای نەوشیروان مستەفا نەبا، لەکاتی جێگری سکرتێری گشتیدا، ئەو دەستکەوتانەمان لەدوای رزگاری کوەیت زیاتر و زووتریش دەست دەکەوت. وەك لەشوێنی خۆیدا روونی دەکەینەوە.

حەوتەم: دۆستایەتی هێزەکانی جیهانی عەرەب

ی.ن.ك دۆستایەتی دێرینی لەگەلا هێزەکانی دیموکرات و پێشکەوتنخوازی دنیای عەرەب هەیە، هەر لە هێزەکانی شۆڕشی فەلەستین (منظمه التحریر الفلسطینیه)وە بگرە، تا سەر حزبی تەقەدومی سۆشیالست لە لوبنان و حزبی شیوعی لە زۆر لە ولاتانی عەرەب، بەعسی سوریا، هێزە دیموکراتیەکانی میسرو یەمەن.ئەم دۆستایەتیە دێرینەش لەم دواییەدا گەشەی پێدرا و چاکتر رووی گەشی ی.ن.ك و کوردایەتیان بۆ روون بۆتەوە، بۆیە زۆر پێویستە ئەو دۆستایەتییە بپارێزین و پەرەشی پێبدەین. پێویستە خۆمان نەك هەر دوور لە دروشمە شۆڤێنییەکان بگرین، بەڵکو دژیشیان بوەستین. بێگومان ئەو دۆستایەتیەش لە قازانجی عیراقە بە کوردستانیشەوە. بەتایبەتی لەم هەلومەرجە جیهانی و دیموکراسیەدا، ئایندەی رووداوەکان هەتا دێت، باشتر و شیاوتر دەبێ، هێدی هێدیش، کێشەو گرفتە مێژووییەکان، چارەسەر دەکرێن و تێگەیشتنی شارستانی نێوان گەلان، رووی لە پێشکەوتنە.

گەشەپێدانی هێزی پێشمەرگەی کوردستان

یەکێك لەئەرکە سەرەکییەکانی ی.ن.ك لەم سەردەمەدا گەشەپێدانی هێزی پێشمەرگەی کوردستانە. چونکە هێشتا گەلەکەمان پێویستی زۆری بە هێزی پێشمەرگە هەیە. نەك هەر بۆ پاراستنی مافەکانی خۆی، بەڵکو بۆ پاراستنی رەوتی دیموکراتی لە عێراق و کوردستانیشدا، بۆ بەدیهێنانی ئەو ئامانجانەی هێشتا نەهاتونەتەدی.

جا بۆیە (هـ.پ.ك) بۆئەوەی بتوانێت ئەو ئەرکانەی سەرشانی راپەڕێنێت، دەبێت لەڕووی چۆنایەتی و مەشق و چەکەوە گەشەی پێبدرێت. بۆ ئەوەش پێویستیمان بە پلانێکی رێکوپێك هەیە، بەتایبەتی دوای یەکخستنەوەی هێزی پێشمەرگەی کوردستان، کە پێویستە بەزوویی جێبەجێ بکرێت. چونکە ئەم یەکخستنە شەرتێکی بنەڕەتی گەشەکردنیەتی.

دیاره گەشەپێدانی چۆنایەتیەکەی، ئینجا مەشقی نوێ و مۆدرین، ئینجا پەیداکردنی چەکی بەرگری پێویست بۆ (هـ.پ.ك) زۆر پێویستە، بۆ پێویستە؟ ئایا ئێمە بەتەمای شەڕین؟ یان بەتەمای شەڕبوونەوەین؟

بە سەربەستی دەڵێم:

نەخێر ئێمە تالاوی شەڕو جەنگمان چەشتووە، بەتەمای شەڕیش نین و نامانەوێت تووشی شەڕ بینەوە، بەلام دەمێکە گوتراوە خۆسازدان بۆ شەڕ، شەڕ دووردەخاتەوە.

١. تیرۆریست و دوژمنانی گەلەکەمان، پیلانگێڕەکان رەنگە جۆرێك شەڕمان بەسەردا بسەپێننەوە کە (هـ.پ.ك) شان بەشانی هێزە چەکدارەکانی عیراق بەرهەڵستی هێرش و پەلاماریان بکات.
٢. (هـ.پ.ك) چونکە بەشێکە لەهێزەکانی چەکداری عیراقی فیدرال، ناتوانێت دوورەپەرێز بوەستێت لەشەڕی دژە تیرۆر و پیلانگێڕان. بۆیە رەنگە عیراقی فیدراڵ زیاتر لە ئێستاش پێویستی بە (هـ.پ.ك) لە پەکخستنی پیلانی دوژمناندا هەبێت.
٣. بۆ پاراستنی هەرێمی کوردستان لە پەلامار و چالاکی تیرۆریستەکان، کە رەنگە بیانەوێت جارێکی تریش دزە بکەنەوە ناو کوردستان و تاوان ئەنجام بدەن.
٤. بۆ پەکخستنی هەول و تەقەللای ناحەزانی فیدراڵ و حکومەتی هەرێم لەکاتی پێویستدا.

گەشەپێدانی حکومەت و پەرلەمانی هەرێم

نیاز لە گەشەپێدانی حکومەتی هەرێم، دوای پێکهێنانی لەو هێزانەی هاوپێناون لەم قۆناغەدا، دانان و پەیڕەوکردنی بەرنامەکەیەتی، کە دەبێت لەم سەردەمەدا، لەبواری خزمەتگوزاریدا زیاتر چالاك بێت و بایەخێکی تایبەتی بە لادێ و خانووە قوڕەکانی ناو شاریش بدات. هەروەك پێویستە پلانێکی دوورودرێژ دابنرێت بۆ گەشەپێدانی پیشەسازی و کشتوکاڵ لە کوردستاندا. پلانێکی ستراتیژی ئەوتۆ کوردستان لە ولاتێکی بەرخۆرەوە (استهلاکی) بگۆڕی بەولاتێکی بەرهەمهێن(المنتج). ئەمەش تەنها بەوە دەکرێ کە بەپێی پێویستی و پێداویستیەکانی سەردەم ژێرخانی ئابوری هەمەلایەنەی پیشەسازی و کشتوکاڵی دروست بکرێ. هەر ئەمەش لەگەلا پەرەسەندنی کۆمەلایەتی و چینایەتی کوردستانی ئێستا دەگونجێ، بەتایبەتی تازە تازە بۆ یەکەمین جارە ئەوەتەی کوردستان داگیر و دابەشکراوە، لەکوردستاندا، چینی بۆرژوای نیشتمانیی سەرهەڵدەداو نەشونماش دەکات، لەم رێڕەوەدا، بایەخدان بە نەوت و گاز، بەدەرهێنانی کانزا گرانبەهاکانی کوردستان، بە کارگەی چەشناوچەشنی گەورە، بەسیاسەتی ئابوری هاوچەرخ، بە پاشکەوتی نەختینە و دراو، بە هاوسەنگی بازاڕ و توانای کڕینی هاوولاتی، ئەرکێکی چارەنووسسازی ئابوری کوردستانە کە زۆر زۆر گرنگە پلان و پرۆژەی ستراتیژیان بۆ پەسەند بکرێ و بودجەی پێویستیشی بۆ تەرخان بکرێ. دیارە هەمووشی بە هاوکاری لەگەل دەوڵەتە دۆستەکان و کۆمپانیاکانی جیهان. پێویستە سەرمایەداری خۆماڵی و کەرتی تایبەتیش یارمەتی و هان بدرێن بۆ بەشداری چالاکانە لە بازرگانی و ئەو جۆرە پیشەسازییانەی پێیان دەکرێت. بەتایبەتی ئەزمونی زۆرێك لە ولاتانی جیهان سەلماندویانە کە: پیشەسازی گەورەو گچکە، تەواوکەری ئابوری نیشتمانیی، نەتەوەیی و بازاڕی ئازادن.

بۆ کشتوکال، دەبێت پلانێکی تایبەتی بۆ بوژاندنەوەی لادێ و بوژاندنەوە ی کشتوکال و چارەی کێشەی کەمئاویی دابنرێت. ژینگەی کوردستان لە هەر چوار وەرزیشدا، بۆ ئابوری فرەچەشن لەبارە. ئەم لەبارییەی ژینگە، دەبآ بە پرۆژەی ئابوری کشتوکاڵی هەمەلایەنە سودی لێوەربگیرێ و سودی پێ ببەخشرێ.

هەروەها پێویستە حکومەت بیرێکی جددی لە چارەکردنی ژمارەی زۆری کارمەندانی بێ ئیش، واتا ئەوانەی بۆ موچەوەرگرتن دانراون بێئەوەی پێویست بن، یان بەشداری لە کارکردن بکەن. دیارە دەبێ بیر لە دۆزینەوەی کاریش بۆ ئەوانەی زیاد دەبن بکرێتەوە.

نیاز لە گەشەپێدانی پەرلەمانیش، خستنەگەڕیەتی، رەخساندنی هەلومەرجی گفتوگۆی ئازاد، رادەربڕین، لێکۆڵینەوە و پێشنیازکردنە. ئێمە پێویستمان بە پەرلەمانێکی زیندووی هۆشیار هەیە، کە ئەرکەکانی نیشتمانی دەخاتە سەرووی داخوازییەکانی حزبی و شەخسی و تایبەتی.

حکومەت و پەرلەمانەکەمان پێویستە ئەم راستیانە بخەنە بەرچاوی خۆیان، کە هێشتا رژێمی دیموکراتی فیدراڵی عیراق، بەکوردستانیشەوە، نەچەسپاوە؛ هێشتا پیلانەکانی دوژمنان بۆ لەناوبردنی بەردەوامە؛ هێشتا چالاکی تیرۆریستی بۆ کوشت و کوشتار و کاولکردنی ولات هەر بەردەوامە. بۆیە ئەمڕۆ ئەرکی سەرەکی حکومەت و پەرلەمانیش لەگەلا هەموو هێزە سیاسیە دڵسۆزەکان، کە پەرۆشی دیموکراسی و فیدراڵن، هەر پاراستنی رەوتی دیموکراتی و سیستەمی عێراقی دیموکراتی فیدراڵە . هێشتا هەر پەکخستنی پیلانگێڕی دوژمنەکانی ئەم رەوت و سیستەمەیە. دیارە چارەیەکی راست و رەوا گیروگرفتەکانی نێوان حکومەتی مەرکەزی و حکومەتی هەرێم یەکێکە لەئەرکە گرنگەکانی حکومەت و پەرلەمانی کوردستان.

چاکسازیو پاکسازیش لە دامودەزگاکانی حکومەتدا ئەرکێکی گرنگو پێویستە، بۆ ئەمەش پێویستە بەرنامەیەکی هەمەلایەنە دابنرێت و زوو دەست بە چالاکی ژیرانەی جێبەجێکردنیشی بکرێت.

کەمکردنەوەی مووچەی وەزیر، ئەندامانی پەرلەمان، فەرمانبەرە گەورەکان، زیادکردنی مووچەی فەرمانبەرە کەم مووچە و کەمدەرامەتەکانیش، زۆر پێویستە.

جگە لەوە هەقە چاو بە مووچەی خانەنشینەکان بخشێندرێتەوە تاکو بەپێی یاسا بێت، وەك یەکی بێت، نەك لە گۆترەو لەبەر خاتری خاتران و مەحسوبیەت، تاکو هەر خانەنشینێك بەپێی یاسا چەندی هەق دەبێ، چەندی بەر دەکەوێ بیدرێتێ، هەتا بەری رەنجی دەیان ساڵەی خزمەت و ماندووبونیشیان بەیاساڵە ژیاندا دەستەبەر بکرێ.

رەگ و ریشەی فیکری و سیاسی هەڵگەڕاوەکان لە ڕێباز و قەوارەی ی.ن.ك

هەڤاڵینە:

پێم وایە وەختی ئەوە هاتووە کە ئێمەش بیروڕای خۆمان بە ڕاشکاوی دەربارەی رەگ و ریشەی فیکری، سیاسیی و رەوشی هەڵگەڕاوەکان دەرببڕین. راستییەکان بخەینەڕوو، با تاڵ و تفتیش بن.

دەستپێك لەناکۆکی سیاسیی و رەوشت و کردەوەکان لەناو شۆڕشدا سەریهەڵداوە، پاشان بە قۆناغی جۆراوجۆر پەناو پێچی جیادا هاتووە، تا گەیشتۆتە ئەمەی لەم ساڵەدا دیمان.

دیارە ناکۆکی سیاسیی، فیکری، کارو کردەوەش، هەر لەسەرەتای دامەزراندنی ی.ن.ك ـ ەوە هەبووە. سەبارەت بە پێکهاتەی ی.ن.ك لە سێ هێڵی فیکری جیاواز و سێ رێکخستنی تایبەتی کە هەموویان لەناو ی.ن.ك ـ دا بەشێوەی نیمچە بەرەیی کۆبووبوونەوە. ئەمە تایبەتمەندی یەکێتیی بووە و لە هێزەکانی تریشی جیاکردۆتەوە.

ئەم جیاوازییانە، هەر لەنێوان پێکهاتەکانی ی.ن.ك ـ دا نەبوو بەتەنها، بگرە لەهەریەك لەو پێکهاتانەشدا هەبوو. هەڵچوون و داچونیشی بەخۆیەوە دەبینی!

بۆ پێکەوە هێشتنەوەی باڵەکانی ناو ی.ن.ك و پاراستنی یەکێتیی کارو کردەوەی پێویست لە شۆڕشی نوێدا، دوو هێڵ و دوو بۆچونی لەیەکتر جیا هاتبوونە کایەوە. یەکێکیان هێڵی پاراستنی یەکێتیی و تەبایی لەناو باڵەکانیدا، هەرچەندە نرخی لە پاشەکشە و سازش ویستبێت، هەرچەندە پشوودرێژی شۆڕشگێڕانەی گەرەك بوبێت.

ئەمەیان هێڵ و بۆچوونی ئێمەمانان بوو، لەسەرەتاوە هەتا ئیمڕۆ.

هێڵی دووەم (بۆچوونی دووەم) بێ باکی بوو لە پاراستنی یەکێتیی و یەکێتیی ریزەکانی و رەچاوکردنی دەستکەوتی تایبەتی و حزبی و جارجار شەخسیش.

ئەوەندە لەبیرمە، کە هاتینە سێ سنوورەکە (لەدۆڵی گۆستێ ـ مانگی حەوتی ١٩٧٧)، ئەم جیاوازییانە دەستبەجێ دەرکەوتن، بەتایبەتی لە نێوان شەهیدی نەمر عەلی عەسکەری و نەوشیروان مستەفا، سەرەڕای ناکۆکی نێوان کۆمەڵە و شۆسیالیست، سەرەڕای ناکۆکی ناو خودی شۆسیالیست و ناو خودی کۆمەڵەش. جارێکیان کار گەیشتە لێکترازان! هەتا بە هەڕەشەی گەڕانەوەمان پێکمان هێنانەوە. لەوساوە بەندەی موخلیستان ئەرکی پێکهێنانەوەو چارەی ناکۆکییەکان، بە گفتوگۆ پێکەوە سازان و پاراستنی یەکێتیی شۆڕش و ی.ن.ك ی گرتە ئەستۆ.

بەلام دوای کارەساتی هەکاری ناکۆکی نێوان کۆمەڵە و شۆسیالیست، بەتایبەتی نەوشیروان و سالار لەیەك و خوالێخۆشبوو هەڤاڵی نەمرمان کاك رەسول مامەند گەیشتە رادەی لێکترازان و جیابوونەوەی شۆسیالیست بەخۆیان و رێکخستن و پێشمەرگەکانیانەوە لە ی.ن.ك، جگە لەهەڤاڵی نەمر عومەر دەبابە و هەڤاڵێکی زۆر. پاشان ناکۆکی نێو کۆمەڵەی رەنجدەرانی کوردستان تا دەهات توندتر دەبوو، بەتایبەتی لەنێوان نەوشیروان مستەفا لەلایەك و سالار و مەلا بەختیار لەلایەکەوە، توندوتیژی نەوشیروان و پیلان سەپاندن بۆ دەرپەڕاندنی نەیارە فکری و سیاسییەکانی لە کۆنفرانسەکانی کۆمەڵەی رەنجدەراندا، بە سەپاندنی لیستی تایبەتی لەهەڵبژاردنی سەرکردایەتی کۆمەڵەدا، لەبەرامبەریشدا، لاساری و سووربوون لەسەر جیابوونەوەی سالار عەزیز لەلایەکی تر، کارەکەی گەیاندە جیابوونەوەی ئالای شۆڕش لە ی.ن.ك. ئەمە لە کاتێکدا ئەو کێشانە بە تێپەڕینی رۆژگار قابیلی چارەسەرکردن بوون.

ئەوەی راستە من و برایانی شۆسیالیست (شۆڕشگێڕان پاشان) کە مابوونەوە، لەناو ی.ن.ك دا هەوڵمان دا پەکی ئەو سیاسەتە توندوتیژییە بخەین، بەلام مەخابن گەیەندرایە حوکمی ئیعدام و چارەی ناکۆکییەکە بەشەڕو پێکدادان. کەچی سکرتێری کۆمەڵە ئەو هێڵەی قیادە دەکرد کە بە کوشتن و گرتن و تەفروتوناکردن کێشەکان ببرێتەوە.

لەناو خۆشماندا، بێ ئاگاداری سکرتێری گشتی و نیوەی (م.س) و ناوەندی کۆمەڵەش، بڕیاری کوشتنی خەڵکی لەشارو لەلادێ دەردەکرد. ئەمەش بوو بەهۆیەکی گەورەی ناکۆکی ئێمەمانان لەگەل هێڵی نەوشیروان لەساڵی (١٩٨١)ەوە لەناو کۆمەڵەدا. تا کار گەیشتە ئەو رادەیەی هەڕەشەمان کرد بە بەجێهێشتنی ولات ئەگەر کوشتار لە شار و لە لادێ رانەوەستێت، هەرچەندە، سەرەتا ئەنجامدانی ئەو تاوانانە و گەلێ بڕیاری ترمان لێ دەشاردرایەوە، بەلام سەرەنجام، دوای ماوەیەکی کەم، لەرێگەی بەرپرسانی گەورەی ناو شارەوە، راستیەکانمان هەموو زانی و چیکە فرۆفێل دادی نەدەدا. ئەم راستیانەش وای لێکردین بتوانین دوا سنوور بۆ پاکتاوی جەستەیی ناڕەوا دابنێین! ئەمە یەکەمین ناکۆکی و دووبەرەکی ناڕاستەوخۆی گرنگی نێومان بوو، لەگەلا پەیڕەوانی توندوتیژی.

پاشان، هەر لەو زەمان و زەمینەیەدا، مەخابن، شەڕی ناوخۆ قوڵتر کراو بەسەری ی.ن.ك دا سەپێنرا کە بەرگریی لەخۆی و شۆڕش بکات، ئەوە بوو، لە هەولێر و سلێمانی و هەندێ ناوچەی تریش، شەڕ، پێچەوانەی بەرنامە و سیاسەتی یەکێتی، روویداو، لەرەوتی گشتی روداوەکانی ناوخۆ تێنەپەڕین. بەلام روداوەکان لە شەڕی قرناقا و پشت ئاشان ـ دا بەهۆی گرتنەبەری سیاسەتێکی عەسکەری بڕیارلێنەدراوەوە، خراپ و نامرۆڤانە شکانەوەو رووداوی زۆر نالەبارییان لێکەوتەوە. کە ئەم روداوانە لەمەڵبەندی یەکی سلێمانییدا روویان نەدا.

لە ڕووی فیکرییشەوە، بەئاشکرا دەیگوت: کە مارکسیزم گەڕوگول بووەو سۆشیالیزم باوی نەماوە، کەچی خۆشی سکرتێری کۆمەڵەی مارکسی لینینی بوو! هەر ئەو باوەڕەی ئەویش بنەمای فیکری هەڵوەشاندنەوەی کۆمەڵە بوو لە دواییدا.

لەشەڕیشمان لەگەل عیراقدا، سەرەڕای ئەوەی ئاشکرا رژێمی عیراق فاشستی بوو، تاوانی جینۆسایدی ئەنجام دەدا، بەلام سکرتێری کۆمەڵە جارجارە بەتەنیا ئەمری وای دەردەکرد، کە جێبەجێکردنیان بەڕواڵەتیش شەڕەکەی دەکردە شەڕی کوردو عەرەب نەك شەڕی کوردایەتی لەدژی دیکتاتۆریەت، ئەمەش پاساوی دەدایە شۆڤێنیەکان بۆ زیاتر ئەنجامدانی تاوان. هەروەك گاڵەو گاڵتەشی بەدروشمەکانی برایەتی کوردو عەرەب و هاوخەباتی هێزەکانی کوردو عەرەب دەهات، لێرەشدا جیاوازییەکی تر لەنێوانمان دروست بوو، چونکە ئێمەمانان باوەڕمان بەو برایەتی و هاوخەباتییە هەمیشە هەبوو، هەوڵی پێکهێنانی جەبهەی عیراق دژی دیکتاتۆریەتیشمان بەردەوام دابوو.

ناچار بۆ مانەوەی شۆڕش و یەکگرتویی ریزەکانی یەکێتیی، سەرەڕای کێشەو بێشەو دوبەرەکییە شاردراوەکەش، بەهیوای چاك کردن و راستکردنەوەی هەڵەو بۆچوونە ناڕاستەکان، گوزەراندمان. بەپێی ئەو سەرەتایەی کە پەسەندمان کردبوو، سەرەتای پاراستنی یەکێتی و یەکێتیی ریزەکانی ناو ی.ن.ك بەتایبەتی کە سکرتێری کۆمەڵە بوو، هەرچەندە لەگەل زۆربەی کادرەکانی کۆمەڵەش تێکی دابوو، بەتایبەتی نەمران جەبار فەرمان و د.خەسرەو و د.ئەرسەلان و هەڤال عومەر فەتاح و عەلی بچکۆل و دەیان هەڤاڵی تریش.

لەناو ئەو کێشمەکێشە سیاسی و فکرییەدا، سەرەڕای ئەوەی تاقیکردنەوەی زۆرمان لەگەل سەدامییەکاندا هەبوو، بەتایبەتی سیاسەتی سەدام لەجەنگی عێراق ـ ئێراندا، سروشتی فاشیانەی رژێم ئاشکرا دەرکەوتبوو، دەریش کەوتبوو کە ئەم فاشیستانە لەهیچ تاوانێك نەدەسلەمینەوە، مفاوەزاتەکەشمان لەگەل رژێم ساڵێك بوو بەهۆی شۆڤێنیەتی بەعسی سەدامی و تەکنەلۆژیای جەنگی و فشارە ئیقلیمیەکە، شکستی خواردبوو، ئەو هەموو راستیانەمان دەزانی، بۆیە دەبوو ژیرانەتر هەڵبسوڕێین و کەمترین پاساو بدەینە دەست فاشیەکان، کەچی لەوکاتەدا، نەك نەمانتوانی جیاوازیەکان و هەڵەکان سەبارەت بە سکرتێری کۆمەڵە کەم بکرێنەوە، بەڵکو ناوبراو ناکۆکیەکانی لە مەیدانی سیاسەت و فکرەوە، گەیاندە ئاستێکی ترسناك، ئەویش بواری عەسکەرییە، بڕیاری هەرە مەترسیداریش لەوکاتەدا، ئەوە بوو بەبێ رەزامەندی سکرتێری گشتی، کە فەرماندەی گشتی هێزی (پ.م)ش بوو، بەڵکو بەبێ رەزامەندی زۆربەی مەکتەبی سیاسی و سەرکردایەتی یەکێتیش، فەرمانی عەسکەری دابوو بە فەرماندەو هەڤالانی دەڤەری هەڵەبجە، کە وەکو بەشێك لە هاوکێشە عەسکەرییەکانی جەنگی عێراق – ئێران هەوڵی رزگارکردنی هەڵەبجە بدەن. گوایە بۆ کەمکردنەوەی گوشار بوو بۆ سەر سەرکردایەتی کە رژێم پەلاماری دەدا. ئەم بڕیارەش بەو شێوەیە، بەبێ لێکدانەوەی هەلومەرجی جەنگەکە و سروشتی فاشیانەی سەدامیەکان لە دوو ساڵی کۆتایی جەنگەکەدا، پاساوی دایە دەست سەدام کە سروشتە فاشیەکەی بە رۆژی روناك، بەبێ دوودڵیی لە شاری هەڵەبجەدا جێبەجێ بکات. کە ئەگەر هاتبا و ئەم نەخشەیە لە مەکتەبی سیاسی و لەگەڵ سکرتێر و فەرماندەی گشتی (پ.م)دا، باسکراباو تاوتوێ بکرایە، بێگومان رێگە نەدەدرا رێگەی وا بگیرێتەبەر. بەڵکو هەول دەدرا نەخشە و تاکتیکی عەسکەری گونجاوتر لەو هەلومەرجەدا بگیرێتەبەر. بەتایبەتی حکومەت پێشتر هەڕەشەی بۆ ناردبوین کە هەر پەلامارێك لەگەلا پاسداران بۆ سەر هەر شوێنێك، بە بەکارهێنانی چەکی کیمیاوی جوابی دەبێت، تەنانەت گەر شاری سلێمانیش بێت. سەرەڕای هەموو ئەم راستیانەش، ئۆباڵی تاوانی کیمیابارانی هەڵەبجە و سەرانسەری کوردستان، لەئەستۆی بەعسی سەدامدایە.

کە کارەساتەکە روویداو حوکمی دیکتاتۆری هەڵەبجەی دایە بەر چەکی کیمیاوی، ناڕەزایی لەسەر سەپاندنی بڕیارەکە، کە بەبێ رەزامەندی مەکتەبی سیاسی دەرکرابوو، لەلایەن چەندین هەڤاڵەوە بەرزبۆوە. بەلام تازە کار لەکار ترازابوو.

ناکۆکیەکی تری سەرەکی لەنێوانماندا، لەسەروبەری راوەستانی شەڕی ئێران ـ عیراق بوو، لەوساتەدا سکرتێری کۆمەڵە باوەڕی بەشۆڕش نەمابوو، لەدوای شەڕی سەرکردایەتی ورەی بەردابوو، بەپەلەپروزە ناوچەکەی بەجێهێشت بەسەر هەڤالانی سەرکردایەتیدا بێ ئەوەی پرس و راوێژیان پێ بکات. بەتایبەتی لەدوای ئەنفالەکان. کە سەدان خێزان و هەزاران کەس لەگەلا یەکێتی لەپاشەکشەدا کەوتبوون و پێویستیان بەهاوکاری و رێنوێنی هەبوو، بەلام سکرتێری کۆمەڵە بەئارەزووی خۆی بڕیاری دەداو سەرەنجام سەربەخۆ کەوتە بلاوەپێکردنی شۆڕش و دەستی کرد بەناردنە دەرەوەی کادیرەکانی نزیك لەخۆی و هاندانی پێشمەرگەش بۆ چونە ماڵی خۆیان یان بۆ ئێرَان. بە کەڵکوەرگرتن لەدەسەلاتی جێگری سکرتێری گشتی لە غیابی سکرتێری گشتیدا، خەریك بوو شۆڕشەکە بلاوە پێ بکات. ئەگەر بەرهەڵستی هەڤالان کاك کۆسرەت و هەڤال جەبار فەرمان و چەند هەڤالێکی شۆڕشگێڕیان نەبا، بەرەسمی بڕیاری بلاوەپێکردنی شۆڕشی دەدا. سەرەنجامی ئەم سیاسەتە و ئەم باوەڕەی کەوتە هەڵگرتنی دروشمی گفتوگۆ لەگەل سەدام و پروپاگەندە بۆ نەمانی توانای درێژەدان بە شۆڕش. بۆ رازیکردنی سکرتێری گشتیش، کە لەسوریە بوو، هەڤال عومەر عەبدوڵلا یان ناردە لای. بەلام سکرتێری گشتی ئەو سیاسەتەی پەسەند نەکردو بە قسە بەناوبانگەکەی وەلامی دانەوە، کە خەبات درێژە پێدەدەین تا سەدام هەر دەڕوخێنین.

لێرەوە ناکۆکی نێوان سکرتێری گشتی و جێگرەکەی زۆر توندو قول بوو. هەر بەوە خاوکرایەوە کە پاشان (م.س) بڕیاری دا شۆڕش بەشێوەی شەڕی پارتیزانی درێژەی هەبێت و خەبات شان بەشانی موعارەزەی عیراقیش دژی دیکتاتۆریەت درێژەی هەبێت، خۆشمان دەست بکەین بە دروستکردنی دەستەی چەکدار لەشارەکان و ئۆردوگاکان بۆ رۆژی خۆی. چونکە ئێمە پێمان وابوو، کە سەدام کەتنێك لەگەلا کوێت، هەر دەکات، ئەمریکاو ئەوروپاش هەر لێی دەدەن. لەسەر ئەوەش لەگەل نەوشیروان ناکۆك بووین، چونکە ئەو پێی وابوو کە لەسەدام نادرێت، تەنانەت دوای پەلاماردانی کوێتیش پێی وابو سەدام دەکشێتەوە، بۆیە داوای گفتوگۆی لەگەلا سەدام دەکرد. ئەوەبوو، بێ پرسی هەڤالانیش، بەتایبەتی سکرتێری گشتی، کەوتە نامەناردن بۆ سەدام و هەوڵدانی لاواز بۆ رێکەوتنێکی لاواز بەهیوای ئەوەی سیاسەتی خۆی بباتەسەر. کەچی نەك سەدام ئامادەنەبوو چارەسەرێکی لاوازیش بۆ کێشەکە بسەلمێنێ، بەڵکو شەخسی خۆی ئامادە نەبوو وەلامی یەك نامەی جێگری سکرتێری یەکێتیی بداتەوە، تەنیا داوای زارەکی ئەوەبوو کە (یاخیبووەکان بگەڕێنەوە ریزی نیشتمانی) ئەمەش هەر بیروبۆچونەکانی هێڵی روخاندنی سەدامی سەلماندەوە، کە رژێم شۆڤێنی و فاشییە و مافی دیموکراتی هەرگیز نادات.

لەناو هەڤالان و پێشمەرگە و بارەگاکانیشدا، هەولّی دەدا بیروڕاکانی هەڤال کۆسرەت و برایانی تر، کە دەیانگوت سەدام لێی دەدرێت و دەشلەژێ، کەمبایەخ بکات، هەتا بتوانێ هێڵی سیاسیی خۆی زیاتر برەو پێبدات. لەم رێڕەوە سیاسییەدا و لەو بارودۆخەدا، نەوشیروان دوو هەڵەی گەورەی کرد: یەکەمیان ئەو لێکدانەوە هەڵەیە بوو، دەربارەی لێدان و لێنەدانی سەدام و دەرکردنی لە کوێت. لەسەر بنەمای ئەو لێکدانەوە چەوتەش ی.ن.ك ـ ی توشی هەڵەیەکی مێژوویی کرد، کە دەرفەت و هەلێکی مێژوویی لەدەستداین، ئەویش ئەمەی خوارەوە بوو:

ئەمریکیەکان بە سکرتێری گشتی ی.ن.ك یان راگەیاند، کە ئەگەر بێت و هاوکاری هێزی هاوپەیمانان بۆ رزگارکردنی کوێت بکەن، ئەوا هەم پارمەتییەکی باشی چەك و ماددی دەدەن بەکوردو هەم پاشان فیدرالیەتیشی لەعیراقدا بۆ دەسەلمێنن و دەسەپێنن. سکرتێری گشتیش، داوای لە نەوشیروان کرد، کە لە

گەل هەڤالانی سەرکردایەتی و پارتیش دراسەی بکەن و وەلامی بدەنەوە. ئەویش وا وەلامی سکرتێری گشتی دایەوە: کە ئەوە پەسەند نییە، چونکە سەدام هەر بەخۆشی لەکوێت دەکشێتەوەو شەڕەکەش تووشی ئێمە دەبێت. بەم هەڵوێستە هەڵەیە هەڵێکی مێژوویی لەکیس کورد دا، ئەگینا دوای رزگاری کوێت، بەتایبەتی کەزۆربەی زۆری کوردستانمان رزگارکردبوو، فیدراڵمان بۆ دەچەسپا.

لەدوای ئەو دوو هەڵەیە، نەوشیروان دووچاری هەڵەیەکی تریش هات، ئەویش کە راپەڕین بەهاتنەوەی لەشکری عیراق بۆ شارە گەورەکان تووشی شکان هات، لەجیاتی ئەوەی سەرکردایەتی بەربەرەکانێی بکات، وەك جێگری (س.گ) و(ف.هـ.پ.ك) ئەمجارەش بەبێ بڕیاری مەکتەبی سیاسی و بەرنامەیەکی سیاسی بۆ رووبەڕووبوونەوەی ئەو دۆخە نالەبارە، گوتبوی من دەمزانی وامان بەسەردێ، بەلام مام جەلال ئەم سیاسەتەی سەپاندو تووشی کارەساتی کردین. گوایە لەترسی ئەوەی خەڵك تۆڵەی کوژراوی خۆیانمان لێ دەکەنەوە!

بەمجۆرە دەبینین کە لە ئانو کاتە هەستیارە مێژووییەکاندا نەوشیروان هەڵەی گەورەی توشی ی.ن.ك کردووە. هەربۆیەش دوای خۆگرتنەوە لەراپەڕینەکە، لەکاتێکدا هەڤالا کۆسرەت لەناوچەکانی هەولێرو هەڤالا جەبار فەرمانی نەمر لەناوچەکانی سلێمانی و گەرمیان خەریکی پاراستنی ناوچە رزگارکراوەکان و دەرپەڕاندنی هێزی میری بوون، نەوشیروان لە ناوزەنگ خۆی شاردبوەوە و پەیتاپەیتاش رەخنەی روخێنەری دەگرت.

لەدوای ئەوەی ئیتر ولاتی بۆ لەندەن بەجێهێشت. تا سەروبەری یەکەمین کۆنگرێس نەهاتەوە. کە هاتەوەش، بۆ بەگژاچوونی سکرتێری گشتی و تێکدانی ی.ن.ك کاری دەکرد، بەجۆرێك کە بەئاشکرا دەیگووت با ی.ن.ك تێك چێت، شتێکی نوآ دروست دەکەینەوە. سەرەنجامی ئەم کێشانە، کۆنگرە لەباتی ئەوەی لەراپەڕیندا رێ و شوێنی سیاسی بۆ سەرکەوتن و ئیدارەی حکومەت دابنێ، هەر گیرۆدەی کێشەو بێشەی کۆن و هەڵدانەوەی لاپەڕەکانی رابردوو بوو. گوایە درێژترین کۆنگرە بوو، بەلام کەمترین چارەسەری دۆزییەوە.

بەم جۆرە لەمێژ ساڵە، لەسەرەتای هەشتاکانەوە (نەك لە دوو هەزارەوە)، دوو هێڵی ناو ی.ن.ك هاتەکایەوە، هێڵی پاراستنی ی.ن.ك و پەرۆشی و دڵسۆزی بۆ یەکێتی ریزەکانی و هێڵی بآباکی لەیەکێتی و بەخشکەیی کارکردن بۆ لەبەریەك ترازاندنی.

هەڤالێنە!

لە دووەمین کۆنگرەشەوە، کەزانیی زۆربەی زۆری کادری ناو ی.ن.ك ـ ی لەگەلا نییە، کەوتە پیلاندانان بۆ دەستگەری، هەرجارە بەبیانوویەك و بەشێوەیەك. هەموو هەوڵێکی چارەسەرکردنی کێشەکان لەگەڵیا سودیان نەبوو. لەدوا سەرەنجامدا، هەلی قۆزتەوە بۆ هەڵڕشتنی سیاسەتی کۆنەقین و پیلانە کۆنەکانی.

دەستەگەریی نەوشیروان لەلایەن باڵی یەکێتیی خواز و دڵسۆز هەستی پآکرابوو، تەنانەت ناو بەناو بلاوکراوەی ناوخۆشیان دەگەیشتە دەستمان، بەلام بەهیوا کۆنەکەی خۆمان، هیوای پاراستنی یەکێتیی و یەکێتیی ناو یەکێتیی چاوپۆشی لێدەکراو هەوڵی دڵراگرتنی دەدرا. دەریش کەوت کە ئەم سیاسەتە، بەرامبەر بە سیاسەتی تێکو پێکدانی یەکێتیی ناو یەکێتیی، ئەنجامی خوازراوی نەبوو بۆ رێگرتن لە جیابونەوە. بڕیارێك بوو دابویان و بردیانەسەر. بەلام هێڵی یەکێتیی پارێز، لەناو یەکێتیدا، بالادەست مایەوە و یەکێتیش سەلماندییەوە کە بەوان هەرگیز تێك ناچێ. بەڵکو زۆر ناخایەنێ یەکێتیی دەبرێتەوە سەر رێبازە مێژووییەکەی بۆ راپەڕاندنی ئەرکە دیموکراسی و مەدەنی و کوردایەتیەکەی. بە چاکسازی و گۆڕانکاریو بەدیهێنانی سیستەمێکی مۆدێرنیشەوە.

ئاشکرابوونی دژایەتی (ی.ن.ك)

دوای ئەوەی نەوشیروان توانیبوی چوار ئەندامی (م.س) لەگەلا چەند ئەندامێکی سەرکردایەتی بەلای خۆیدا رابکێشێت، دەستی بە پیلان دانان بۆ جێبەجێکردنی نەخشەی دژایەتی ی.ن.ك و لاوازکردن و لەبەریەك هەڵتەکاندنی، کرد.

خۆی بەبیانوی ئەوەی تاقەتی حزبایەتی نەماوە لەگەڵ ئەم سەرکردایەتییە دەستی لەیەکێتی هەڵگرت، بەپێی نەخشەیەکیش، کە پاشان ئاشکرابوو، داوای کرد کە بۆ دانانی (پەیمانگایەکی ستراتیژی بۆ توێژینەوە) بۆ ی.ن.ك و حکومەتی هەرێم و کوردایەتی یارمەتی بدرێ.

سکرتێری گشتی سەرەڕای بۆچوونی جیاواز لەناو مەکتەبی سیاسی و سەرکردایەتی، باوەڕی پێکردو پارەی کە داوای کرد (دە ملیۆن دۆلار) و گردەکەو هەندآ شتی تری بۆ دابین کرد. ئەویش لەجیاتی توێژینەوەی ستراتیژی، کۆمپانیای وشەی پێ دانا، تەلەفزیۆن و رۆژنامەو رادیۆی پێ داناو کەوتە دژایەتی ی.ن.ك.

سکرتێری گشتی لەژێر گوشاری ئەندامانی سەرکردایەتی و (م.س) بەتایبەتی ئەوانەی سەربەخۆی بوون، لەگەڵیدا کەوتەوە گفتوگۆ، لەئەنجامدا بەڵێنی دا پشتیوانی لەپرۆژەی چاکسازی هەڤاڵ سکرتێری گشتی بکات، بۆ جیاکردنەوەی دەسەلاتەکانی حیزب و حکومەت. تەنانەت بەشداریشی لە داڕشتنی پرۆژەکەی سکرتێری گشتی کرد کە پاشان بلاوکرایەوە.

کەچی لەبنەوە هەر خەریکی پیلانگێڕی بوو.. دەستەو دایەرەکەشی بەکەڵك وەرگرتن لەپۆستەکانیان لەناو ی.ن.ك هەرچی توانیان بۆیان ئەنجام دا. لەهەموو خراپترو بێ ئەمەکتر، بلاوکردنەوەی نهێنییەکانی یەکێتی بوو لەمیدیاکاندا. کە ئەمە ناپاکی بوو بەرامبەر ئەمانەتی مەسئولیەت. ئەوەبوو کە زانی لەناو خەڵك ناڕەزایی هەیە، لیستی گۆڕانی هێنایە کایەوە بۆ دژایەتی ی.ن.ك. پێشتریش خۆی و دەستەو دایەرەکەی، کەوتبونە هێرش بۆ سەر ی.ن.ك و بەدرۆی سلێمانچێتی کردن، یەکێکە لەو پروپاگەندە ناڕاستانەی بلاویان کردەوە، گوایە ی.ن.ك مانگانە پارەیەکی زۆر وەردەگرێتو خەڵکی سلێمانی لێبێبەش کردووە! ئەوەی راست بێت، راستیەکان ئەمەی خوارەوەیە:

١. ی. ن. ك ئەو پارەیەی وەری دەگرێ بۆ (هـ.پ.ك)، شەهیدان، کەمئەندامان، چەکو تفاقی (هـ.پ.ك)و ئینجا ی. ن. ك ـ ە.
٢. ئەوەی زیانی دارایی گەورەشی لە سلێمانی دا، هەر نەوشیروان و دەستەو دایەرەکەی بوون، کە بونە هۆی بێبەشکردنی سلێمانی لە نزیکەی سێ هەزار ملیۆن دۆلار. چۆن؟

کۆریەکان لەگەل (س. گ) پێکهاتبوون کە هێزێکیان بهێننە معسکر سلام کە بۆ پاراستنی ئاسایش لە عێراق بە بڕیاری نەتەوە یەکگرتوەکان هاتبوون. بەڵێنیشیان دا کە نزیکەی (٣) هەزار ملیۆن دۆلار لەچەند ساڵێکدا لەو ناوچەیە سەرف بکەن، رێگەی کارگەیەکی کۆری بدەن کە کارگەیەکی ئاسن لە پێنجوێن دابنێت.

کە داوای کۆریەکان گەیشتە (م.س) نەوشیروان و دەستەو دایەرەکەی رەتیان کردەوەو گوتیان: نابێت بێنە ناوچەی سلێمانی.

ئەوەبوو چونە هەولێر و پارەیەکی زۆریان لە هەولێر سەرف کرد! دیارە دەستیان خۆش بێ. هەولێریش شاری خۆشەویست و پایتەختی خۆمانە، خەڵکەکەشی خەڵکی دڵسۆز و خۆشەویستی خۆمانن. ئەم راستییەم بۆیە باسکرد کە نیشانی بدەین ی.ن.ك هەمیشە دڵسۆزی سلێمانی و خەڵکە دلێرەکەی بووە، بەلام نەوشیروان و دەستەکەی رێگری ئەوە بوو کە ئەو خێرو بێرە بەخەڵکی دەڤەری سلێمانی و پێنجوێن بگات!

گۆڕانی گردەکە، کە دەکاتە گۆڕانی نەوشیروان، لەدەستپێکیەوە دژی ی. ن. ک کاردەکات.

بەلام سیاسەتی شاردراوە، یان نیمچە شاردراوەیان دژی کوردایەتی، دژی فیدرالە، دژی یەکێتی خاکی کوردستانە، دژی گەڕاندنەوەی کەرکوکە بۆ باوەشی هەرێم، دژی (هـ.پ.ك) و یەکێتیی خەڵکی کوردستانە. چۆن؟

١. دژایەتیکردنی (ی.ن.ك) بۆ هەموو خەڵك و خۆمان ئاشکراو روونە، بۆیە پێویستی بەباسکردن نییە.
٢. دژی فیدرالی کوردستانن: گەر بۆیان بکرێ سلێمانی لە هەرێم جیادەکەنەوە و هەرێم پارچە پارچە دەکەن، هەر پارێزگایەك بۆ خۆی لامەرکەزیەتێکی هەبێت.
٣. دژایەتی کوردایەتین: بەنەهێشتنی ئەو کیانە سیاسیەی کوردستان دژی هەرێم و فیدرالیەتی کوردستانن.
٤. دژی هاتنەوەی کەرکوکن بۆ سەر کوردستان: هەردەم بەگوتەیەك جارێکیان دەڵێ وا چەمچەمال و کفری و کەلار هاتۆتە سەر سلێمانی و زۆربەی نەوت و غاز لەوێیە: ئیتر ئێمە بۆ لەسەر کەرکوك هەرا بکەین؟ جارێکی تریان دەڵێ: با کەرکوك پارێزگایەکی سەربەخۆ بێت! لەهەردوو جاردا کەرکوك نەگەڕێتەوە سەر هەرێم!
٥. لای هەندێ دەوڵەت و هەندێ لایەنی سیاسی عیراقی دەڵێ (هـ.پ.ك) زیادەیە و پێویستمان پێی نەماوە.
٦. هەندێ جاریان نەوشیروان بەئاشکرا دەڵێ بادینی کورد نین، کەرکوکی کەس نازانێ چین؟ هەولێریش (قسەی قێزەون دەکات)، بۆیە هەر سلێمانیمان بەسە:

جا هەڤاڵینە: ئێمە پێویستە کە لەسەر گۆڕانی نەوشیروان دەنووسین، ئەم راستیانە بۆ خەڵك روون کەینەوە. نەك شتی شەخسیەکانیان. پێویستە خەتەری ئەو سیاسەت چەوتەیان ریسوا بکەین.

هەروەك پێویستە ئەم راستیەش بۆ خەڵك روون کەینەوە، کە ئەو گۆڕانە پێویستە بە نەوشیروان ناکرێت، بەڵکو بە ی. ن. ك و پارتی و حکومەتی هەرێمی کوردستان دەکرێت، کە ئەوان دژایەتیان دەکەن.

پێویستە ئەم راستیە بۆ خەڵك روون کەینەوە کە بۆچی: لە سەرۆك جاشە بابەلباب خائینەکانەوە، تا سەر مەلا کرێکار، تا سەر جاشە هارەکانی خۆماڵی، تا سەر کۆنە جاسوس و کۆنە بەعسی، هەروەها باڵی تۆرانی جەبهەی تورکمانی، بەگەرمی دەنگیان بۆ دان؟ ئایا لەدژی پارتی و ی.ن.ك و حکومەتی هەرێم و کوردایەتی نەبوو؟

بەرەو نوێکردنەوەی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان و هێزی پێشمەرگەی کوردستان و رێکخراوە دیموکراتییەکان پێویستە ئەم پلینۆمە بکەینە سەرەتای خەبات بۆ بەستنی کۆنگرێسێکی تێروتەسەل لە ماوەی چەند مانگێکدا بۆ خۆنوێکردنەوە، نوێکردنەوەی ی. ن. ك و هـ . پ. ك و رێکخراوە دیموکراتییەکان. بۆ بنبڕکردنی دەستەگەری و بۆ بەهێزکردنی یەکێتیی ریزەکانی یەکێتی، کە ئەو تاقمە سڕیان کردبوو، بەکردەوەش پەکی ئیرادەی سیاسی ی. ن. ك ـ ی خستبوو. بۆ جێبەجێکردنی چاکسازیو ئەو پرۆژەیەی کە سکرتێری گشتی پێشکەشی کرد، بۆ هەڵبژاردنی ئەنجومەنی یەکێتیی، هەر لەم پلینۆمەدا پێویستە پلینۆم بڕیاری سەرژمێریی ئەندامان بدات، تاکو ژمارەی راستەقینەمان بۆ ساغ ببێتەوە و بەرنامە و پرۆژە و ئەرك و فەرمانەکانیش بەوپێیە دیاری بکرێ.

هەڤاڵینە هەموو هەلومەرج و کەرەستەی سەرکەوتنمان لەبەدیهێنانی ئەو ئەرکانە لەبەردەستە. بەمەش ی.ن.ك بەڕووی گەشی مێژوویی خۆی، دوای داتەکاندنی تەپوتۆز بەسەرییەوە، دێتەوە کایەی خەبات، وەك میراتگری ئەو هەموو سەروەرییانە و ئەو هەزاران شەهیدانە، وەك پارێزەری دەسکەوتە بێوێنەکانی مێژوویی کە بریتین لەسەرخستنی شۆڕشی کوردستان، دابینکردنی دیموکراسی بۆ عیراق و فیدرال بۆ کوردستان، هێنانەکایەی حکومەتی هەرێم و ئەو هەموو ئاوەدانی و پێشکەوتنی ڕووناکبیری و ئاوەدانییە، وەك تێکۆشەری ڕێگەی رزگاری و دیموکراتی شان بەشانی برایانی پارتی و حزبە دڵسۆزەکانی تری کوردستان.

هەڤاڵینە ئاسۆ ڕووناکە سەرکەوتن لەبەردەستە دەسا بۆ پێشەوە بۆ جێبەجێکردنی ئەرکەکانمان.